

# Spis treści

|                   |   |
|-------------------|---|
| Wprowadzenie..... | 7 |
|-------------------|---|

## ROZDZIAŁ 1

|                                                            |    |
|------------------------------------------------------------|----|
| Ewolucyjne podstawy psychologii umysłu .....               | 10 |
| 1.1. Klasyczna teoria ewolucji i jej modyfikacje .....     | 10 |
| 1.2. Koncepcje ewolucyjne przeciwstawne darwinizmowi ..... | 20 |
| 1.3. Antropologiczne podstawy ewolucji .....               | 23 |
| 1.3.1. Filogeneza człowieka .....                          | 23 |
| 1.3.2. Tryb życia, mózg, umysł .....                       | 28 |

## ROZDZIAŁ 2

|                                                                                                      |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Adaptacyjny model umysłu – próba syntezy .....                                                       | 33 |
| 2.1. Komputacja a umysł .....                                                                        | 34 |
| 2.2. Adaptacja a umysł .....                                                                         | 37 |
| 2.3. Dwa procesory specyficzne w ludzkim umyśle .....                                                | 40 |
| 2.3.1. Adaptacyjność procesora pojęciowego .....                                                     | 42 |
| 2.3.2. Adaptacyjność procesora obrazowego .....                                                      | 47 |
| 2.4. Procesor centralny – inteligencja ogólna .....                                                  | 53 |
| 2.5. Umysł – próba syntezy .....                                                                     | 61 |
| 2.6. Implikacje koncepcji procesora centralnego dla tezy o nieracjonalności ludzkiego poznania ..... | 69 |

## ROZDZIAŁ 3

|                                                                    |     |
|--------------------------------------------------------------------|-----|
| Wyobrażenia – badania, koncepcje .....                             | 75  |
| 3.1. Izomorfizm wyobraźni .....                                    | 75  |
| 3.1.1. Rotacja umysłowa i jej korelaty mózgowie .....              | 76  |
| 3.1.2. Skaniny umysłowe i jego korelaty mózgowie .....             | 79  |
| 3.1.3. Fizyczno-optyczne parametry medium wyobraźni .....          | 83  |
| 3.1.4. Teoria S.M. Kosslyna .....                                  | 86  |
| 3.2. Główne spory wokół wyobraźni .....                            | 90  |
| 3.3. Alternatywne koncepcje wyobraźni .....                        | 103 |
| 3.3.1. Koncepcja modeli umysłowych P. Johnsona-Lairda .....        | 103 |
| 3.3.2. Koncepcja przetwarzania przestrzennego A. Nowaka .....      | 106 |
| 3.3.3. Teoria aktywnej percepcji N. Thomasa .....                  | 108 |
| 3.4. Praktyczny aspekt wyobraźni – twórczość i psychoterapia ..... | 110 |

## ROZDZIAŁ 4

|                                                                                      |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Koncepcja procesora obrazowego</b> .....                                          | 116 |
| 4.1. Punkt wyjścia: wyobrażenia a przetwarzanie sensoryczne .....                    | 117 |
| 4.2. Hierarchiczno-komputacyjny model procesora obrazowego .....                     | 122 |
| 4.2.1. Decyzja inicjująca. Pierwszy mechanizm komputacyjny .....                     | 124 |
| 4.2.2. Struktura podstawowa wyobrażeń. Drugi mechanizm komputacyjny .....            | 133 |
| 4.2.2.1. Kryteria komputacji w strukturze podstawowej wyobrażeń .....                | 140 |
| 4.2.2.1.1. Odróżnialność obiektów .....                                              | 141 |
| 4.2.2.1.2. Położenie w przestrzeni .....                                             | 144 |
| 4.2.2.1.3. Ruch obiektu .....                                                        | 150 |
| 4.2.2.1.4. Barwa .....                                                               | 152 |
| 4.2.2.2. Ewolucyjne wyjaśnienia komputacji przestrzennej w wyobrażeniach .....       | 156 |
| 4.2.3. Uzupełnianie cech i generowanie wyobrażenia „powierzchniowego” .....          | 164 |
| 4.2.3.1. Kontekstowanie emocjonalne wyobrażeń .....                                  | 167 |
| 4.2.3.2. Motoryczne aspekty wyobrażenia .....                                        | 172 |
| 4.2.3.3. Ograniczenia w uzupełnianiu cech wyobrażeń .....                            | 177 |
| 4.2.3.4. Znaczenie marzeń sennych dla mechanizmu uzupełniania cech wyobrażenia ..... | 184 |
| 4.2.4. Generowanie wyobrażenia – hipotetyczne scenariusze ewolucji wyobrażeń .....   | 187 |
| 4.2.4.1. Korzyści z ewolucji reprezentacji świadomych .....                          | 190 |
| 4.2.4.2. Wyobrażenia jako adaptacja .....                                            | 196 |
| 4.2.4.3. Wyobrażenia jako egzaptacja .....                                           | 199 |

## ROZDZIAŁ 5

|                                                                                          |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Hipoteza na temat genezy i funkcji systemu pamięciowo-wyobrażeniowego (SPW)</b> ..... | 203 |
| 5.1. Ewolucja faz snu .....                                                              | 203 |
| 5.2. Fazy snu a pamięć i wyobrażenia .....                                               | 207 |
| 5.3. W kierunku modelu systemu pamięciowo-wyobrażeniowego .....                          | 216 |

## ROZDZIAŁ 6

|                                                                   |     |
|-------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Związki między procesorem centralnym i wyobrażeniami</b> ..... | 225 |
| <b>Zakończenie</b> .....                                          | 239 |
| <b>Spis rysunków i tabel</b> .....                                | 241 |
| <b>Literatura cytowana</b> .....                                  | 242 |
| <b>Indeks nazwisk</b> .....                                       | 281 |
| <b>Indeks rzeczowy</b> .....                                      | 291 |